

Z OBSAHU	Když i lidé v církvi opouští opuštěné	07
	Za kritikou Amy Coney Barrettové je „virus“ antikatolictví	13
	Co si počít s Laudato si?	14

Fra Angelico: Předchůdci Krista se svatými a mučedníky (1420)

Všichni svatí – naše a jejich svatost

Měsíc listopad nám otevírá slavnost Všech svatých. Těšíme se a pamatujeme na ty, kdo žili s Bohem a církev nám je předkládá jako vzory k následování. Slavíme však „všechny svaté“, tedy všechny ty duše, které žijí v blaženosti nebeského království. Možná si řekneme, že oslavíme tento jeden den a máme hotovo. Ale položme si vážně otázku: Co je to svatost? Co znamená pro mne osobně? V Bibli můžeme nalézt výzvu, abychom byli svatí v celém svém konání, tak, jako je svatý ten, který nás povolává. Je to povolání ke svatosti, povolání žít svatý život, je to povolání pro každého z nás. Nemluvíme o svatosti, která by byla nedosažitelná anebo vyhrazena jenom pro některé lidi. Žít svatě budeme jenom do té míry, do jaké se necháme naplnit a proměnit Ježíšem Kristem tak, jako to udělal apoštol Jakub. Klíčem je nechat

se naplnit a proměnit Kristem, aby On žil v nás. Když On bude v nás žít takový, jaký je, a bude žít prostřednictvím nás, bude všechno mnohem snazší. Už se nebudeme muset snažit milovat lidi z vlastních sil, protože On bude milovat v nás a prostřednictvím nás. Už se nebudeme muset snažit motivovat a sloužit z vlastních sil, protože to všechno bude On konat v nás a prostřednictvím nás. Protože budeme mít Jeho moc, Jeho sílu, Jeho odvalu, Jeho lásku, protože On bude žít v nás a prostřednictvím nás. Nechat se jím naplnit, nechat ho žít v nás a prostřednictvím nás – toto je svatost. Apoštol Pavel v listě Filipánům píše: „*Vždyť i to, že chcete, i to, že pak jednáte, působí přece ve vás Bůh, abyste se mu mohli líbit.*“ (Flp 2,13) O tom to je. Je to o každodenním setkání s Ježíšem Kristem,

se živým a nádherným Ježíšem. A jak se s ním můžeme setkat? Jedna z cest je číst Evangelium. Jsme pozváni denně číst kousek radostné zvěsti Evangelia, protože v něm nalezneme Ježíše. Všechno dostává smysl, když v Evangeliu nalezneme poklad, který Ježíš nazývá Božím královstvím, to znamená Boha, který vládne v našem životě. Boha, který je láska, pokoj a radost v každém člověku a ve všech lidech. Toto chce Bůh, a proto dal Ježíš sebe samého až do té míry, že zemřel na kříži, aby nás osvobodil z moci temnot a přenesl nás do království života, krásy, dobroty a radosti. Přeji vám i sobě, abychom zatoužili po svatosti, po intimním vztahu s Ježíšem.

*P. Juraj Begany SVD
farní vikář farnosti v Praze – Uhřetěvesi*

Bohoslužby jsou usnesením vlády povoleny

Aktuálně platná krizová opatření nezakazují veřejné konání bohoslužeb. Omezení volného pohybu účinné od čtvrtka 22. října, kterým se nahrazují dosavadní omezení, se nedotýká možnosti konat bohoslužby a účastnit se jich..

Vláda výslovně umožňuje konání shromáždění podle zákona o právu shromáždovacím; pouze omezuje počet jejich účastníků na 100 osob. Každá bohoslužba je současně shromážděním podle zákona o právu shromáždovacím. A protože současné krizové opatření vlády nestanovuje pro bohoslužby zvláštní úpravu, je třeba použít úpravu obecnou.

Jak bohoslužbu svolat?

Bohoslužba nemusí být oznámena obecnímu úřadu jako jiná shromáždění. Může být svolána stejným způsobem jako v běžné době. Vzhledem k současné situaci je vhodné na nástěnku nebo dveře kostela umístit např. tuto informaci: „Konání bohoslužeb upravuje čl. III. usnesení vlády ze dne 22.10.2020 číslo 1078, podle kterého se může shromáždění účastnit nejvýše 100 účastníků a to po 20 členných skupinách, mezi nimiž bude vzdálenost 2m.“

Kolik osob se může bohoslužby zúčastnit a jaké jsou podmínky konání?

Celkově smí být na bohoslužbě 100 osob (včetně kněze a příslušujících). Tyto osoby musí být rozděleny do skupin po 20, mezi skupinami je třeba dodržovat rozestupy v délce 2 metrů. Všichni účastníci musí nosit roušky nebo jinou ochranu dýchacích cest.

Co když zasáhne policie?

Je možné, že policie pod dojmem mylných informací o obsahu krizových opat-

Foto: © Martin Penicka / Člověk a Víra

ření zasáhne. Jestliže se bude chtít pokusit bohoslužbu ukončit či pokutovat její účastníky anebo jinak zasáhnout, je třeba postupovat takto:

1. Upozornit, že konání bohoslužby je výslovně povoleno čl. III. usnesení vlády ze dne 21. října 2020 č. 1078, o přijetí krizového opatření, publikovaným pod č. 424/2020 Sb. Policie nemá pravomoc konání bohoslužby ukončit ani sankcionovat její účastníky.

2. Kněz ani přítomní věřící by neměli souhlasit s uložením pokuty, neměli by vůbec nic podepisovat a měli by ústně trvat na proběhnutí správného řízení.

3. V případě, kdy policie bude trvat na ukončení bohoslužby, uposlechnout vyzvy policie.

4. Vyhledat odbornou právní pomoc.

5. Je vhodné mít videozáznam z mobilního telefonu kvůli případnému správnému řízení.

Může se stát, že se jedná

o opomenutí v krizovém opatření a že vláda dodatečně podmínky konání bohoslužeb v kostelích nebo pod širým nebem zpřísní anebo je zakáže?

V současném chaosu nelze vyloučit nic. Právo projevovat své náboženství navenek bohoslužbou (ať již ve venkovních nebo ve vnitřních prostorech) je výslovně uvedeno v Listině základních práv a svobod. Lze ho omezit pouze zákonem, z legitimního důvodu. Chce-li vláda omezit konání bohoslužeb, měla by tato omezení mít stejné parametry jako omezení jiných shromáždění podle shromáždovacího zákona. V případě shromáždění ve vnitřních prostorách by mohlo být omezení přísnější než v případě shromáždění pod širým nebem, ale mělo by být vždy proporcionální - např. v závislosti na velikosti kostela či jiného vnitřního prostoru.

Tomáš Hromek, advokát

Portugalští biskupové žádají vládu o přístupnost hřbitovů na dušičky

Je zapotřebí udržet zdravou rovnováhu mezi „příkazy ministerstva zdravotnictví a respektem občanských práv“ – píše v listu adresovaném vládě Portugalská biskupská konference u příležitosti blížícího

se svátku „dušiček“. „Nejsme nemocní pouze Covidem-19. Nemožnost vyjádřit konkrétním způsobem stesk a cit k blízkým zemřelým může vyvolat vážnější utrpení a nemoc,“ apelují biskupové.

Blížící se slavnost Všech svatých a následující památka věrných zemřelých vedla portugalské biskupy k sepsání nóty nadepsané „Oživení plamenu naděje“, ve které žádají vládu, aby – zejména 2. lis-

SLOVO BISKUPA

topadu – neuzavírala hřbitovy. Připomínají, že při zachování vládou nařízených odstupů a dalších pravidel lze docela dobře hřbitov navštívit.

Portugalští biskupové využívají příležitosti, aby vyjádřil důvěru ve schopnost vlády a státních orgánů „lépe interpretovat potřeby společného dobra“. Je zapotřebí hledat rovnováhu mezi nároky na zachování veřejného zdraví a respekt k občanským právům v obtížném kontextu boje s pandemií Covid-19, zdůraz-

ňují biskupové.

V Portugalsku byly od března nastoleny přísné sanitární restriktce. Mnoho rodin nemohlo kvůli lockdownu doprovodit své blízké na poslední cestě, a to „bolí duši“ – čteme v notě episkopátu. Úplné uzavření hřbitovů a nemožnost vyjádřit svou bolest, může vyvolat vážnější utrpení a nemoci, připomínají portugalští biskupové.

Vatican News

Každá zkouška, kterou Bůh dopouští, má nějaký pozitivní cíl, který my ne vždy hned odhalíme, a tím je naše stále důslednější obrácení. Ježíšovo první poselství, s kterým po svém vtělení veřejně vystoupil, bylo: „Obrátte se a věřte evangeliu“ (Mk 1, 15). Nic však není současnému světu vzdálenější než si přiznat chybu a litovat ji, prosit o milost a dělat pokání. Dnes věřit evangeliu znamená řídit se všemi příkazy, které evangelium obsahuje a které současný svět už většinou nepřijímá. Neříkejme (ani si to nemysleme), že je to staré, až zastaralé, a že dnes je už jiný svět. Není jiný svět, aspoň ne v tom dobrém, a když, tak snad v tom horším. Kdysi si lidé starého (například, zvyku) vážili ne proto, že to bylo staré, ale že to bylo osvědčené, přetrvalo staletí. Jejich perspektiva nebyla jen na příští den, ale většinou až do konce života, který ani nebyl vždy dostatečně dlouhý. Lidé, kteří myslí jen na zítřek, ale tam se zastaví, a nemyslí dál, si váží jen to, co je dnes nové, tedy moderní a snaží se řídit podle toho. Ti, kteří myslí na budoucnost, na delší perspektivu, ti vědí, že vše, co je nové, více přitahuje, ale není jistou zárukou budoucnosti. Až to, co se osvědčilo, poskytuje jistou záruku, že to, co jsme si zvolili, nás ani ostatní nezklame. Proto starší lidé nejsou dnes ve velké vážnosti, protože jsou představitelé něčeho, co už pro mnohé zaniklo, a my teď čekáme „nový a lepší svět“. Jenže nový a lepší svět nepřijde sám a bez námahy. Třeba si ho vykoupit obětmi, prací, pokáním a modlitbami, věrností... Všechno dohromady. Proto se přidejme k výzvě biskupů České biskupské konference, a denně se modleme aspoň jeden růženec navíc. Víme, že všechno řídí Bůh a On na přímluvu Matky Boží může všechno, ať si mluví, kdo chce, co chce. A tak pevně věříme, že může zastavit i tuto pandemii. Ale přitom ani naše obrácení a spolupráce nemá chybět.

+Ladislav Hučko

Mons. ThDr. RNDr.
Ladislav Hučko, CSc.,
apoštolský exarcha
řeckokatolické církve

Představitelé irských katolíků se ohradili proti zrušení bohoslužeb

Foto: IrishCatholicBishops / flickr

Čtyři irští katoličtí arcibiskupové požádali o setkání s premiérem země. Nesouhlasí s tím, aby se restriktce spojené s druhou vlnou koronavirové krize projevíly zákazem bohoslužeb.

8. října čtyři metropolitní arcibiskupové Irské republiky napsali list premiérovi Michealovi Martinovi. Píší v něm o zklamání irských katolíků z nového uzavření kostelů. Bohoslužby jsou naopak nadále dovoleny v Severním Irsku, kde decentralizovaná vláda uznala jejich duchovní a psychologický prospěch.

„Mše svaté nejsou libovolným shromážděním lidí, nýbrž hlubokým výrazem toho, čím jsme jako církev,“ napsali arcibiskupové. „Jsme připraveni dodržovat veškeré sanitární normy,“ dodávají. List podepsal arcibiskup Eamon Martin z Armaghu v Severním Irsku, který je předsedou Irské biskupské konference, Diarmuid Martin z Dublinu, Michael Neary z Tuamu a Kieran O'Reilly z Cashelu a Emly.

Představitelé irské církve označili mši

svatou a svátostí za „nezbytnou duchovní stravu v těchto těžkých časech. Společně sloužení mše svaté a svátostí – byť omezeným způsobem – je samým jádrem toho, co pro nás znamená být křesťanským společenstvím.“ Zdůraznili také, že „pro věřící může být ztráta těchto duchovních prostředků k životu také zdrojem velkého neklidu a strachu a může mít škodlivý vliv na jejich celkové zdraví a rozpoložení.“

V Irské republice byly veřejné mše zrušeny 13. března a podle vládního plánu měly být obnoveny teprve 20. července. Vzhledem k širokému nátlaku církevních kruhů a pod podmínkou ustanovení dobrovolnické skupiny dohlížející na hygienu a fyzické distancování, vláda dovolila obnovení bohoslužeb od 29. června. 5. října však Národní unie pro veřejné zdraví prohlásila, že vzhledem k nárůstu počtu případů koronaviru mají být všechny náboženské obřady přeneseny na internet.

Vatican News

V RYBNÍČKU ČESKÝCH KATOLICKÝCH MÉDIÍ

Poslední 124. plenární zasedání České biskupské konference na Hostýně se neslo ve stínu přesouvání dlouhodobě plánovaných akcí za horizont roku 2021. O rok se mimo jiné posunulo i výběrové řízení na pozici šéfredaktora Katolického týdeníku, které se mělo uskutečnit letos na podzim k příležitosti vypršení pětiletého mandátu současné šéfredaktorky, Kateřiny Koubové. I když je pravděpodobné, že by byla na své pozici potvrzena, v pozadí ročního odsunu jasného slova se nese jakási pachučí tápání českých biskupů, jak vlastně s médii do budoucna naložit.

Svět církevních médií má svá specifika. Jednou z jeho silných stránek je stabilní základna konzumentů, která se mimo jiné projevuje i silným smyslem pro jejich podporu. Těžko v posledních třiceti letech najít jiná média, která by v našich končinách dokázala existovat s minimem reklamního obsahu, v zásadě z dobrovolných příspěvků svých odběratelů. Další specifikum představuje množství církevních dokumentů, které působení médií metodicky upravují, oproti světským vlastně „svazují“. Vůči komerčním aspektům je zdůrazněna jejich pastorační a evangelizační funkce, tedy jak říká pastorální instrukce o sdělovacích prostředcích *Communio et progressio* z roku 1971, „katolická média nevznikají za účelem zisku, nýbrž za účelem šíření osvěty“ a slovy dokumentu *Aetatis novae* z roku 1992, „církev vidí v médiích dar Boží“, který klade na jejich pracovníky odpovědnost k hledání shody mezi lidmi a šíření Evangelia. Za samozřejmé pak lze označit papežskými dokumenty setrvalé odmítání pornografického obsahu, násilí, mediálních manipulací a omezování svobody slova.

Českým katolickým médiím vévodí trojice Katolický týdeník, Televize Noe a v jistém ohledu i Radio Proglas (které se však označuje za „křesťanské rádio“). Celkově ale nalezneme několik desítek titulů, od časopisů pro nejmenší (Nezbeda), mládež (Tarsicius, IN), odbornou veřejnost (Salve, Revue církevního prá-

Foto: Petr_Samsa / Člověk a Víra

va, Teologické texty), webových portálů (Vira.cz, Církev.cz, česká sekce Rádio Vaticana), diecézních a řádových zpravodajů a více vyprofilovaných periodik, jako je RC Monitor, Světlo, nebo Immaculata. Na financování církevních médií by měli biskupové jedenkrát do roka vyhlásit speciální sbírku v kostelích a mediální politiku by měla koordinovat mediální komise při ČBK. Mediální práce pak vychází z naší lásky k Pravdě, o které se nepřeme, protože jí jednoduše věříme (či důvěřujeme). Tolik tedy teorie. Praxe však zdaleka tak růžová není.

Když jsem se v roce 2013 při jednom rozhovoru¹ ptal tehdejšího prezidenta Papežské rady pro sdělovací prostředky, Mons. Celliho, co považuje v mediální oblasti za výzvu budoucnosti, odpověděl mi: „*To, co Svatý stolec postrádá, je strategie mediální komunikace. Žijeme den ze dne a nemáme připravené odpovědi. Ale je to, jak koukám, stejné jak tady, tak i v Římě (smích).*“ Nutno dodat, že Vatikán se od té doby (2013) znatelně posunul. Papež František má silný smysl pro

mediálně výrazná gesta a pod vedením prefekta Sekretariátu pro komunikaci Mons. Vigana (do roku 2018) se podařilo restrukturalizovat vatikánská média a celkově jejich obsah konsolidovat tak, aby lépe odpovídal potřebám církve v dnešním světě.

Když se však podíváme na náš rybníček českých katolických médií – padne na nás tak leda splín. Výše zmíněné tituly jsou spíše torzem, které zůstalo po nadšení a následných bankrotech 90. let (za všechny zmiňme např. nakladatelství Zvon). Nakladatelství se nyní soustředí spíše na vydávání dobře prodejných překladů nejrůznějších duchovních vůdců (nejčastěji z Ameriky) a hlubokých lidských příběhů, než na kvalitní křesťanskou literaturu. Zpravodajská média jsou od určité doby jaksi podivně ideově rozpadlá a mnohdy ani není zřejmé, zda ještě vůbec chtějí sloužit biskupům a církvi. Katolický týdeník tak mnohdy spíše připomíná katolickou přílohu časopisu Respekt, která si klade za cíl proškolit většinové moravské čtenářstvo v elitářském křesťanství salvátorského stříhu. Radio Proglas si pro změnu v dnešní době fluidity všeho není jisté svou orientací, tedy

1 <https://www.katyd.cz/clanky/papez-na-twitteru-byt-tam-kde-jsou-lide.html>

ne že už se ani nepokouší tajit, že není katolické; ale při poslechu příspěvků, kde se posluchač dozví, aby se „určitě“ zajímal o genderová studia (navzdory jasné odmítavému postoji papeže Františka coby ideologie), že Istanbulská úmluva je „důležitým právním dokumentem“, který je nepochopen atd. (ač se proti Úmluvě nejenom naši biskupové vymezili), tak jeden skutečně přemýšlí, zda si ten den ještě naladil křesťanskou stanici, nebo zda se identita rádia pro daný moment posunula někam jinam. Televize Noe pak trpí chronickým nedostatkem peněz, který jí přes všechno nadšení a promodlenost neumožňuje patřičně rozvinout její potenciál. Pokud se podíváme na webové projekty, vidíme spíše polojasno. Přes několik zdařilých webových projektů, českým křesťanům ujel vlak sociálních sítí, který se nyní v čase omezených bohoslužeb těžce dohání (čest všem výjimkám). Konzervativně smýšlející člověk pak může jen závidět Slovensku Deník Postoj a zároveň litovat zmařeného potenciálu projektu Christnet.cz, který nyní spíše připomíná institut pro skandalizaci čokoliv a kohokoliv, kdo dostatečně nejásá

nad výdobytky liberální demokracie.

Poradní orgán mediální komise ČBK pak už neexistuje ani na papíře (naposledy se sešel v roce 2016). Od roku 2020 pak tuto agendu po kardinálu Dukovi převzal litoměřický biskup Baxant a na jeho další kroky se teprve čeká (což je z důvodu koronavirové epidemie pochopitelné). O neblahých důsledcích dlouhodobě nedostatečné koordinace a ideového vedení však netřeba debatovat, snad jen s poznámkou, že jestli někde kardinál Duka prohrál na celé čáře, pak právě v neprosazení mediální strategie, která by nastavila dlouhodobě udržitelný model církevní komunikace, sloužící církvi a jejím představitelům.

Sečteno, podtrženo – současnou církevní mediální politiku je možné vnímat leda jako výzvu, která netrpělivě čeká na někoho, kdo se jí zhostí. Církevní média mají z principu věci svou agendu do jisté míry danou. Je pak jenom otázka, jaké prostředky k její komunikaci zvolí. Postupovat by přitom měla tak, aby s lidmi z církve žila a dýchala, nikoliv aby se pokoušela proškolit k politicky „správným“ názorům ty, kteří o víře neteoretizují, ale

naopak ji upřímně žijí. Nakonec, papež Jan Pavel II. při jednom ze svých poselství prosil pracovníky z médií, aby přispívali ke zbožení zdi nepřátelství, která rozděluje náš svět, a aby dokázali svěřené prostředky používat k upevnění pout přátelství a lásky. Nejsou snad tato slova jednoznačná?

Církevní magisterium je v tomto ohledu zřetelné a je na biskupech, aby si jeho respektování ohlíželi. Dokument *Aetatis novae* ne nadarmo říká, že „církev vidí v médiích dar Boží“. A Boží dary nám jsou – jak se píše na jednom křesťanském serveru – šity každému na míru. Tedy i církvi.

Josef Nerušil

Mgr. Josef Nerušil
Odbor komunikace Arcibiskupství
pražského a člen Rady Českého rozhlasu

George Soros: Miliony dolarů pro jezuitské charitativní organizace

„Jezuitské nadace získaly od George Sorose více než 1,5 milionu dolarů:“ tak nazval David Ramos svůj článek ze 7. září v *ACI prensa*. Sledujete-li Ramosovo pátrání, získáte výmluvný obraz toho, jak „dřablový výkaly“, tedy peníze podle jedné z oblíbených definic papeže Františka, pronikají do církve a tímto způsobem živí potratovou mentalitu těch, kteří se domnívají, že mohou řešit problémy prostřednictvím práce „nájemných vrahů“ (opět termín papeže Františka).

Tři charitativní organizace jezuitského řádu obdržely v uplynulých letech více než 1,5 milionu dolarů od *Open Society Foundations*, nadace pro-choice magnáta George Sorose.

Jezuitská nadace pro pomoc uprchlíkům v roce 2018 získala 176 452 dolarů na podporu „pozitivního ovlivňování v oblasti práv migrantů“ v Latinské Ame-

rice a Karibiku.

Španělská pobočka jezuitské služby migrantům v roce 2016 získala od nadace George Sorose 75 000 dolarů a v roce 2018 151 125 dolarů.

Avšak jezuitskou charitativní organizací, která dostala od propotratového magnáta nejvíce peněz, je *Jesuit Worldwide Learning Higher Education at the Margins USA*, jež v roce 2016 získala 890 000 dolarů a v roce 2018 dalších 410 000 dolarů.

Tato organizace jako jediná označuje na svých webových stránkách *Open Society Foundations* jako svého „partnera“.

Celkově činily dary George Sorose jezuitským nadacím v posledních čtyřech letech 1 702 577 dolarů.

George Soros a potraty

Open Society Foundations, kterou Soros

založil v roce 1993 jako *Open Society Institute*, financuje různé kampaně na podporu potratů po celém světě.

V roce 2016 vyšlo najevo, že Sorosova nadace poskytla 1,5 milionu dolarů, aby umlčela skandál kolem organizace *Planned Parenthood*, která byla obviněna z toho, že ve svých zařízeních v USA prodávala orgány a tkáně potracených dětí.

V uplynulých čtyřech letech poskytla Sorosova nadace téměř 12 milionů dolarů mezinárodní federaci *Planned Parenthood (IPPF)* a jejímu politickému křídlu v USA, *Planned Parenthood Action Fund*.

V roce 2017 irská vláda nařídila organizaci *Amnesty International*, aby Sorosovi vrátila více než 160 000 dolarů, které jí jeho *Open Society Foundation* poskytla na kampaň na legalizaci potratů v Irsku.

kath.net

BLAHOŠLAVENÍ TVŮRCI POKOJE

I. listopadu - Slavnost všech svatých, Evangelium – Mt 5,1–12a

Augustin

Není důvod filozofovat tam, kde není nejvyšší dobro. A nejvyšší dobro je to, které způsobuje blaženost.

Rozbujelost ducha znamená aroganci a pýchu. I lidově se říká, že pyšní mají velkého ducha, a správně, protože duch (v latině *spiritus*) znamená také vítr. A kdo by nevěděl, že se pyšným říká také nadutí, tedy jakoby roztažení větrem? Chudí v duchu se tedy nacházejí mezi pokornými a bohabojnými, tedy takovými, kteří nemají nadutou duši.

Ať tedy pyšní touží po pozemských královstvích. Poníženým patří nebeské království.

Jan Zlatoústý

Duchem zde nazývá povýšenost a smělost. Mnozí jsou totiž poníženi proti své vůli, pod tlakem okolností, za to si chválu nezasluhují. Proto říká, že blahoslavení jsou ti, kteří se ponížují dobrovolně. Začíná tím, že pýchu vytne od kořene, protože právě ona je kořenem a zdrojem vši zloby. Proti ní se pak staví poníženost. Když je tento pevný základ položen, vše ostatní se může stavět na něm, když je zničený, pomineš všechna dobra, která jsi shromáždil.

Ambrož

Když budu zcela spokojen s nedostatkem, budu připraven mírnit své chování. K čemu mi bude nemít světské statky, když nebudu tichý?

Tiš tedy své city a nehněvej se. Je velmi chvályhodné mírnit svá pohnutí rozumem. A říká se, že je známkou nemalé ctnosti zadržovat hněv než se nehněvat vůbec. Protože toto se považuje za oslabení, to druhé za sílu.

Když vyprázdniš své nitro od každé poskvrny hříchem, aby z tvých nálad ne-

Cosimo Rosselli: Kázání na hoře a uzdravení malomocného (1481-1482), freska v Sixtinské kapli

vycházely neshody a spory, začni u sebe, najdi pokoj, abys pak mohl nést pokoj i druhým, proto následuje „blahoslavení tvůrci pokoje“.

Tomáš

Spravedlnost a milosrdenství jsou tak propojené, že se mají navzájem prostupovat. Spravedlnost bez milosrdenství je krutostí, milosrdenství bez spravedlnosti rozkladem.

Vhodně se na šestém místě uvádí čistota srdce, protože šestý den byl stvořen

člověk k Božímu obrazu. Ten sice zatemnila vina, ale v čistých srdcích ho přetváří milost. A následuje správně po předchozích věcech, protože když první nejsou ony, v člověku se čisté srdce nevytvoří.

Remigius

Milosrdným se člověk nazývá proto, že má milé srdce. Cizí bídu vnímá jako vlastní a cizí zlo ho trápí jako jeho.

přeloženo, zpracováno a redakčně upraveno podle www.catena aurea.sk

KDYŽ I LIDÉ V CÍRKVI OPOUŠTÍ OPUŠTĚNÉ

Od té doby, co jsem před necelými čtyřmi lety narazila na temné (byť tutlané) téma rozvodu, mě zaplavují příběhy nekonečné lidské zkázy, kterou za sebou zanechává. Rozvod je špinavý, zlý podnik.

Musím vám ale říct, že nic mě v té tragédii nermoutí tolik jako to, když se na rozpadu katolických rodin podílejí svou vinou i zástupci katolické církve. Pro bolest, kterou takový nůž v srdci působí, jsem ještě nenašla pravá slova, a přesto znovu a znovu slyším tytéž příběhy.

To, co teď budete číst, je reprezentativní vzorek toho, co se stalo běžnou praxí. Výchozí dějová linie je také běžná, s variacemi na dané téma: Zdrčený, zoufalý člověk se obrátí na kněze s prosbou o pomoc – s plným očekáváním, že se mu pomoci dostane –, když jeho manželský partner hrozí odchodem nebo už od něho odešel. V mnoha případech jde o katolické manžele, kteří byli desítky let aktivní ve farním či diecézním společenství, radili v manželských i jiných otázkách druhým a vychovali mnoho dětí ve víře.

V tomto konkrétním případě muž po letech manželství řekl své ženě, že s jejich vztahem končí, odešel od ní a usiluje o občanský rozvod. Jeho žena, pochopitelně naprosto zničená, kontaktuje církevní představitele s žádostí, aby zasáhli a připomněli jejímu vzdorovitému katolickému manželovi jeho závazek ctít jeho svátostný slib a smířit se. Hledá pastorační pomoc, morální autoritu a duchovní vedení, aby se její rodina zase scelila; očekává, že církev bude nástrojem Kristova vykoupení a že tuto svátost podpoří.

To, čeho se jí dostalo, je podle mého názoru skandální – kruté, přezíravé a odporující církevnímu učení i morálnímu zákonu. V níže uvedením dopise jsem upravila interpunkci a psaní velkých písmen, ale jinak byl ponechán v doslovném znění.

Můj komentář bude následovat, ale při čtení dopisu mějte na zřeteli tato fakta:

1) Svátostné manželství je podle Kris-

Foto: Shelby Deeter / Unsplash

tova nařízení nezrušitelné; ukončí ho jedině partnerova smrt.

2) Daný pár nejenže není v procesu zneplatnění manželství, ale ani není občanský rozveden.

3) Zmíněný kněz ani jednoho z manželů nezná.

*Paní [jméno],
mluvil jsem s Vaším manželem. Ne-
touží se s Vámi smířit. Řekl mi, že jste
během let chodili k mnoha poradcům.
Manželství ukončil. Poskytl Vám rozvo-
dové formuláře. Říkal, že pokračuje v po-
radenství, aby Vám pomohl se s rozvodem
vypořádat. Vzhledem k tomu všemu není
třeba zahajovat církevní proces odlučování
manželů apod.*

*Jak jsem vyrozuměl, vyjádřila jste svůj
nesouhlas s rozvodovým řízením a započala
jste proces, který, bude-li účinný, odloží
občanský rozvod až o dva roky. Tato zále-
žitost byla zahájena v občanském procesu.
Historicky vzato, opatření jako tato existo-
vala v minulosti v katolických zemích, kde
neexistoval občanský rozvod a kde panov-
ník či vláda uznávali autoritu církve v ob-
čanských i církevních otázkách. V dřívějším
kodexu kanonického práva tato ustanovení
nebyla. V tomto kodexu kanonického práva
byla ponechána nikoli jako prostředek pro
alternativu rozvodu, nýbrž jako uznání
autority církve ohledně manželství. Nedává
biskupovi možnost přinutit Vašeho manže-*

*la, aby udělal, co od něho chcete. Tady cír-
kev nemá nad Božím lidem žádnou donu-
covací ani občanskoprávní moc.*

*Mohl bych Vám citovat všechny cír-
kevní dokumenty, které hovoří o užiteč-
ném zapojení katolíků v rozvodovém říze-
ní. Některé případy jsou uvedeny dokonce
i na webových stránkách Vatikánu. Ne-
znám Vás ani pana [jméno], ale po tolika
letech poradenství a vzhledem k tomu, že
Váš manžel odešel, je možná zapotřebí,
abyste se pokusila uvidět situaci v jejím
pravém světle a snažila se žít tak, jak Vás
k tomu volá Bůh. Nenapravitelnou škodu
nelze napravit. Nesnažím se Vás tu odmít-
nout, bagatelizovat Vaši situaci ani Vám
ztrpčovat život. Zároveň církevní soud ani
arcibiskup nejsou nástrojem k přinucení
Vašeho manžela, aby udělal, co od něho
chcete.*

*Vídám tolik případů zraněných lidí,
kteří se nesnaží uzdravit nebo správně
obvázat své rány, ale jen dál zraňují sami
sebe a druhé. Velice jednoduše, zeptejte se
upřímně sama sebe a ptejte se lidí, které
znáte, na skutečný stav Vašeho manžel-
ství. Je Vaše manželství příkladem, který
by Ježíš použil při vyučování o manžel-
ství? Je Vaše manželství takové, jaké byste
přála a dávala za vzor jiným lidem? Chtě-
la byste, aby takové manželství měly Vaše
děti?*

*Jak jsem řekl, neznám Vás ani Vaše
manželství a nevím, zda Vám vadí ztros-*

Foto: Člověk a Víra

kotání tohoto vztahu, to, že se věci nevyvinuly tak, jak jste si představovala, nebo to, že Váš manžel není takový, jakého jste chtěla. Ale domnívám se, že pokračovat ve stejném duchu a usilovat o nucené smíření, když Váš manžel odešel a nemá v úmyslu se vracet, je pro Vás a Vaši rodinu kontraproduktivní. Bůh nás soudí podle toho, jak se vypořádáme s realitou, ve které se nacházíme. Nemůžeme se pokaždé rozhodnout správně. Je však důležité vyrovnat se s realitou, kterou před sebou máme. Nad ztrátou něčeho nebo někoho nám drahého prožíváme nějaký čas hněv, ale pak to opláče a děkujeme Bohu za všechno dobré, co nám ten člověk nebo věc přinesli. Po přiměřeném hněvu zánik Vašeho manželství opláče. Děkujte Bohu za to dobré, co jste v něm a skrze něj přijala. A snažte se rozpoznat, kam Vás Bůh volá teď.

[Jméno biskupova zástupce, soudní vikář]

Co stojí za povšimnutí:

1) Soudní vikář (zmiňovaný dále jako SV) odporuje kanonickému právu ohledně presumpce platnosti manželství. Kánon 1060 stanoví, že manželství se těší přízni práva; jeho platnost je a musí být implicitně daná. V pochybnosti je třeba trvat na platnosti manželství, dokud není prokázán opak. V tomto případě nejenže nebyl prokázán opak (neplatnost), ale vůbec se to ani nezačalo projednávat. SV (kanonický právník) tvrdí, že manžel oné ženy „manželství ukončil“ – to je šokující-

ci. Svátostné manželství žádná lidská bytost zrušit nemůže; to je doslova nemožné. Její manžel takovou moc nemá a SV to jistě ví. V rozporu s Kristovým učením i kanonickým právem tvrdí, že její manželství zaniklo („zánik Vašeho manželství opláče“).

2) „Nenapravitelnou škodu nelze napravit.“ Nad tím si člověk nutně klade otázku: Je SV katolík, nebo ateista? Jeho tvrzení totiž vůbec nevychází z katolického chápání. Neslyšel snad o teologické ctnosti naděje? Neví o tom, že křesťané jsou skrze příklad našeho božského Spasitele lidem vykoupení? Pokud křesťané nejsou lidem vykoupení, pak nejsme vůbec nic.

3) SV připouští, že tu ženu, jejího manžela a jejich manželství ani nezná. Pokud to tak je, pak takový dopis neměl psát. Tečka. Nepochybně si přeje působit dojemem, že postupuje „pastoračně“, ale pokud daného muže, ženu či rodinu nezná, jak může udílet takto konkrétní (a konkrétně špatné) rady, které nepřinášejí žádnou pomoc ani naději? To nedává smysl.

4) SV ji (nikoli toho, kdo ji opustil!) v podstatě obviňuje z toho, že negativně působí na svou vlastní rodinu a na ostatní lidi ve svém okolí. Podle jeho hodnocení je zraňuje tím, že zůstává věrná svým svátostným slibům. SV ji (nikoli toho, kdo ji opustil!) obviňuje, že dává špatný příklad. (Sám sebe jako špatný příklad, když popírá Kristovo učení o manželství a vzpírá se církevnímu prá-

vu, podle všeho nevnímá.)

5) Zahanbování, plísňení a povýšenecká shovívavost, jimiž tuto trpící ženu zahrnuje, jsou v podstatě tématem celého dopisu. Všimněte si, že SV jedná s dospělou ženou jako s pošetilým dítětem, a přitom a sám ignoruje učení církve o manželství. To je bolestivé a nespravedlivé.

Podívejme se na to tedy ve světle pravdy, v příkrém kontrastu s dopisem SV:

Papež sv. Jan Pavel II. řekl, že ti, kdo hájí své manželství poté, co je jejich manželský partner opustí, „vydávají opravdové svědectví věrnosti, jaké dnešní svět tak velice potřebuje. Duchovní správci a věřící církve jsou povinni povzbuzovat je a pomáhat jim“ – *Familiaris Consortio* 20 (přidané zdůraznění). *V rozporu s tím se této ženě žádného povzbuzení ani pomoci nedostalo. Tento světec dále zmiňuje jejich „vzácné svědectví věrnosti a křesťanské stálosti před světem a před církví“ (FC 83). Těto ženě bylo naproti tomu řečeno, že je pro svět a církve škodlivým svědectvím.*

Papež Lev XIII. se o úloze církve v podpoře smíření vyjádřil naprosto jasně:

Když věci dospějí do takové míry, že se jeví jako nemožné, aby manželé dál žili spolu, církev jim dovolí žít odděleně a zároveň se takovými formami pomoci, jež odpovídají jejich stavu, snaží zmírňovat hrůzy tohoto oddělení; neustává však ve svém úsilí přivodit smíření a nikdy neztrácí naději, že k němu dojde. (Arcanum, únor 1880, přidané zdůraznění)

Hned dvojí „nikdy“ u stejné otázky! Církev nikdy nepřestane. Církev nikdy neztrácí naději. Téměř se zdá, jako by SV náležel k odlišnému vyznání než papež Lev XIII., protože jeho postoj a rady jsou s papežovými v jasném rozporu.

Leila Millerová
leilamiller.net

Přeložila Alena Švecová

Leila Millerová
katolická spisovatelka

VOLENÍ REPUBLIKÁNŮ KAUZU ROEOVÁ VS. WADE NEZVRÁTILLO. NASTAL ČAS ZMĚNIT STRATEGII

Když se ohlédnu na svou mimoškolní činnost během prvního semestru svého studia na vysoké škole, chodil jsem na setkání dvou skupin: *Right to Life* (Právo na život) a *College Republicans* (Vysokoškolští republikáni). Byl podzim roku 1980 a Ronald Reagan stavěl svou volební kampaň na odmítavém postoji k potratům. Myslel jsem si, že potřebujeme získat od demokratů zpátky kontrolu nad Nejvyšším soudem a zvrátit rozhodnutí v případě Roeová versus Wade.

Neuvědomoval jsem si tehdy, že soudci jmenovaní demokrati neměli v Nejvyšším soudu převahu už od roku 1970 – tři roky před onou kauzou. Mnozí lidé si to neuvědomují dodnes. Devětačtyřicet z posledních padesáti let mají v Nejvyšším soudu většinu soudci jmenovaní republikány. Jedinou výjimkou byl rok po smrti Antonina Scali, kdy byly síly rozdělené v poměru 4:4. Přesto jsou potraty dodnes legální. Mnozí si však dál myslí, že musíme volit republikány, aby bylo možné rozhodnutí v kauze Roeová vs. Wade anulovat. Smrt soudkyně Ruth Bader Ginsburgové a možnost, že za ni prezident Trump jmenuje náhradu, dále vzbuzují očekávání, že se to podaří. Je tu však důvod ke skepsi.

Rozhodnutí v případě Roeová vs. Wade bylo přijato většinou sedmi ku dvěma hlasům u soudu, mezi nimiž měli republikáni většinu šesti ku třem; pět ze šesti republikánských soudců hlasovalo pro legalizaci potratů. Do roku 1992 jmenovali prezidenti Reagan a George H. W. Bush, oba odpůrci potratů, pět soudců, čímž republikáni získali převahu osmi ku jednomu, a jediný soudce jmenovaný za Demokratickou stranu, Byron White, byl jedním ze dvou soudců, kteří hlasovali proti rozhodnutí v kauze Roeová vs. Wade. Pokud kdy byla dobrá příležitost pro zvrácení tohoto verdiktu, bylo to tehdy. Když se však toho roku dostal před

Foto: Kelley Minars / flickr

Nejvyšší soud případ Plánované rodičovství vs. Casey, soud nejenže nezvrátil rozhodnutí v kauze Roeová vs. Wade, ale navíc postavil mimo zákon omezení, jež „příliš zatěžovala“ ženy usilující o potrat.

O dvanáct let později jsem se během volební kampaně roku 2004 na vysoké škole, kde jsem vyučoval teologii, zúčastnil panelové diskuse o tom, jak mají hlasovat katolíci. Můj partner v dialogu z katedry filozofie začal svůj výklad představením grafu s porovnáním, kolik životů si vyžádala nedávná válka v Iráku a kolik jich ve Spojených státech zmařily potraty. Druhý z těchto údajů dosahoval desítek milionů a výrazně převyšoval počet válečných obětí. Jádrem jeho argumentace bylo: volte republikány, chraňte životy. Neuvědomoval si však, že jeho graf mluví proti němu, protože z něho jasně vyplývalo, že volení republikánů životy nechraňuje. Ukazoval, že volba republikánů potraty ve Spojených státech mimo zákon nepostavila. Pokud jde o její rozšířenost, mezi počtem provedených potratů za republikánských a demokratických prezidentů není významný roz-

díl. Jestliže nějaký byl, pak za demokratických prezidentů potratovost klesala o něco rychleji.

Všimněte si, že tu neopakují běžný argument, že umělé potraty představují jen jednu z mnoha otázek týkajících se života. Lze souhlasit s americkými biskupy, že otázka potratů je „hlavní prioritou“, a přesto vidět jasnou skutečnost, že zvolení republikánů nemá na celostátní zákaz ani na snížení počtu žádný vliv. Můžeme odsuzovat program Demokratické strany, který tupě odmítá i jen uznat morální rozpaky nad potraty, a zároveň oceňovat úsilí republikánů reagovat na tyto obavy snahou omezit financování potratů z veřejného rozpočtu a zakázat umělý potrat ve vyšším stupni těhotenství. Avšak rozdíl mezi voliči těchto dvou stran zdaleka není tak výrazný, jak to naznačoval graf v oné panelové diskusi v roce 2004. Miliony životů jsou ztraceny, nikoli zachráněny, a všechny během půl století trvající převahy republikánů v Nejvyšším soudu.

Republikáni sice slibují, že potraty zastaví, ale ještě se tak nestalo. Proč?

Je tomu tak proto, že demokrati republikánům brání dosazovat do Nejvyššího soudu soudce, jaké chtějí? Nikoli. Za posledních padesát let se demokratům podařilo zablokovat pouze jednoho republikánského kandidáta, Roberta Borka roku 1987, a nebylo to pro jeho názory na potraty. Vůči kandidátům, kteří nebyli obviněni z nevhodného sexuálního chování, demokraté až dosud neprojevovali větší odpor, a to ani v případě velice konzervativních soudců; například Antonin Scalia byl v senátu schválen většinou devadesáti osmi hlasů, přičemž nikdo nebyl proti.

Není důvodem toho, proč republikáni nedosáhli zrušení verdiktu v kauze Roeová vs. Wade to, že o to ve skutečnosti nestojí? Toto vysvětlení je přijatelnější. Republikánům u moci se poměrně dobře daří realizovat jejich hlavní priority: snížit daně korporacím a bohatým, zvyšovat vojenské výdaje, omezovat používání stravenek a další programy sociální pomoci, upřednostňovat nacionalismus před uprchlíky a přistěhovalci, podporo-

vat snadnou dostupnost útočných zbraní, udržovat zdravotnictví převážně v soukromých rukou a jako ziskové odvětví, dávat zelenou pravicovým povstaleckým skupinám, válce v Iráku, mučení, trestu smrti a celé řadě dalších postupů, jež odporují katolické sociální nauce. Avšak pokud jde o skoncování s potraty – pravděpodobně jejich hlavní přednost v očích katolických voličů –, jsou překvapivě neúspěšní.

Ať už jsou důvody jakékoli, to, že volení republikánů konec potratů nepřineslo, zůstává prostým faktem. Přesto se roku 2020 mnozí znovu domnívají, že katolíci jsou svou vírou vázáni hlasovat pro Donalda J. Trumpa, protože se zaslouží o zrušení platnosti rozhodnutí v kauze Roeová vs. Wade (nebo že by ho, pokud stihne jmenovat náhradu za soudkyni Ginsburgovou ještě před volbami, měli odměnit za to, že na pozici soudce vybere někoho, kdo tohoto zrušení údajně dosáhne).

Jediná osvědčená cesta ke zmírně-

ní počtu potratů vede přes lásku, nikoli politický zápas o moc; rozumějte tomu správně: nikoli zmocnění se tématu potratů pro získání voličských hlasů a posléze tzv. skutek–utek. Má to být především podpora žen, které mohou mít pocit, že nejsou schopny dítě donosit. Místo slepé věrnosti určité politické straně to vyžaduje podporu kultury života.

*William T. Cavanaugh
America: The Jesuit Review
of Faith & Culture
Přeložila Alena Švecová*

*William T. Cavanaugh
profesor katolických studií na University
DePaul v Chicagu*

ČTYŘI DŮVODY, PROČ BY DEMOKRATICKÁ VLÁDA ZNAMENALA VÍC POTRATŮ

Tato esej je reakcí na článek Williama T. Cavanaugha „Volení republikánů kauzu Roeová vs. Wade nezvrátilo. Nastal čas změnit strategii“..

Sdílím frustraci Williama T. Cavanaugha z nynější potratové politiky. Domnívám se však, že jeho argumentace mnohé opomíjí. Dovolte mi poukázat na čtyři body.

Za prvé, jaké faktory účinně snižují množství potratů? Demokrat v Bílém domě k nim nepatří. Potratovost klesá trvale od roku 1980 bez ohledu na to, jaká strana je u moci, a nyní je oproti tehdejší míře poloviční, přičemž k největšímu poklesu došlo mezi dospívajícími, kteří v poslední době vykazují výrazné snížení sexuální aktivity. Sexuální zdrženlivost mladistvých však není pro Demokratickou stranu prioritou; spíše se snaží roz-

šiřovat antikoncepční programy, jejichž pověst je přinejmenším nejistá.

Jistě, mezi roky 1996 a 1997, kdy Bill Clinton vetoval populární zákaz potratů dilatací a následným odsátím, Gallupův ústav uváděl, že podíl Američanů, kteří z nějakého důvodu stáli o legalizaci potratů, klesl o dvaadvacet procent a dosáhl nejnižší míry za dvanáct let. Trvání pana Clintona na tom, že bude hájit tuto ohyzdnou proceduru, upozornilo Američany na otřesný příklad toho, co potrat znamená. Možná se tehdy také některé ženy odvrátily od potratových klinik, ale to je stěžejí jeho zásluha.

Korektní „postupné“ zákony na

ochranu života počet potratů snižují. Ty prosazují i jinak neuspokojivě jednající republikánští zástupci v Nejvyšším soudu, jako například Sandra Day O'Connorová a Anthony Kennedy, zatímco soudci, kteří byli od doby prezidenta Clintona nominováni za Demokratickou stranu, se staví proti těmto zákonům, což je trend, v němž Joe Biden slibuje pokračovat. Zvláště důležité jsou zákazy financování potratů z veřejného rozpočtu. V rámci literární rešerše, kterou roku 2009 provedl Guttmacherův ústav, spojenec organizace *Planned Parenthood* (Plánované rodičovství), bylo zjištěno, že zákazy to-

TRADICE OTCŮ

Foto: Joe Biden / flickr

hoto způsobu financování snižují počet potratů zhruba o 25 procent. Jiná studie, založená na údajích z let 2000–2001, zjistila, že ženy, které jsou natolik chudé, že se na ně vztahuje podpora v rámci programu *Medicaid*, podstupují potraty ve dvojnásobné míře oproti ostatním ženám v daném státě – a pokud státní program lékařské pomoci financuje potraty, o něž ženy žádají z jiných než zdravotních důvodů, potratovost se mezi nimi ještě zdvojnásobuje.

Prezident Trump podporuje zákaz financování potratů z federálního rozpočtu, známý jako Hydeův dodatek k ústavě, a podobně jako dřívější republikánští prezidenti slíbil, že bude vetovat zákon, který by financování potratů obnovil. Pan Biden teď říká, že podporuje zrušení Hydeova dodatku a obnovení politiky, kdy během dvanácti měsíců před schválením Hydeova dodatku roku 1977 bylo z federálních daní dotováno téměř 300 000 potratů. Podle požadavku ze strany *Medicaid*, aby jednotlivé státy přijaly federální seznam poskytovaných benefitů, by čtyřiatřicet států, které se nyní řídí Hydeovým dodatkem, bylo nuceno financovat potraty ze státních daní. Vzhledem k tomu, že ženy jiné barvy pleti mají mezi chudými vyšší zastoupení, jejich děti by se staly nepřiměřeně velkým terčem této změny politiky.

Souhlasím, že pečující pomoc ženám, které nečekaně otěhotněly, je důležitá a může přispět k záchraně jejich dětí.

Avšak Kamala Harrisová, kandidátka na viceprezidentku pana Bidena, jako kalifornská nejvyšší státní zástupkyně s nadšením podpořila státní zákon, který centra pomoci těhotným nutí vyvěšovat cedule s informacemi, kde lze podstoupit potrat, a přesvědčovala nižší federální soudy, aby tento zákon potvrdily. Pět soudců Nejvyššího soudu nominovaných panem Trumpem a dalšími republikánskými prezidenty tento nátlakový zákon roku 2018 zrušilo.

Za druhé, souhlasím, že zrušení rozhodnutí Nejvyššího soudu v tak významné kauze, jako je *Roeová vs. Wade*, se jeví jako trýznivě pomalý proces. Toto rozhodnutí však může pozbyť platnosti vlivem tisíců dílčích kroků podobně jako rozhodnutí o segregaci ve školách z roku 1896, které bylo díky pečlivým pozvolným snahám Thurgooda Marshalla a dalších, zrušeno o padesát osm let později. Takovým krokem bylo, když George W. Bush podepsal roku 2003 zákaz potratů v pozdějším stadiu těhotenství a když ho roku 2007 soud svým rozhodnutím potvrdil; většinový názor tehdy sepsal pan Kennedy a připojili se k němu další čtyři soudci nominovaní za republikány. Tento krok umožnil současný zákaz určitého způsobu provádění potratů a potvrdil „legitimní zájmy státu na usměrňování lékařské profese s cílem prosazovat úctu k životu, včetně života nenarozených“. Dosud neprojednané návrhy zákonů zahrnují zákaz potratů po dvacátém

**Ze spisu „O jednotě církve“
(De catholicae Ecclesiae unitate),
nejobsáhlejšího díla sv. Cypriána,
biskupa a mučedníka (†258)
Caput XIX. Gravitas criminis
schismatis**

Tyto napodobují a následují ti, kteří pohrdli Božským podáním, touží po cizích naukách a zavádějí učení z ustanovení lidského. Tyto napadá Pán a trestá v Evangelii slovy: „Zavrhuje te příkaz Boží, abyste zavedli své učení.“ (Mk 7, 9)

Jest to horší hřích, než který spáchali padlí; ti však v kajícnosti za svůj zločin v plném zadostiučinění prosí Boha, aby jim odpustil. Tito Církev hledají a prosí – oni Církvi odporují. U těch zapření – to mohla být nezbytnost – u oněch vůle je utvrzena ve zločinu.

Ten, který zapřel, uškodil sám sobě. Kdo však se odvažuje herese nebo schismatu, mnohé s sebou strhl a uvedl v omyl. Tam jde pouze o jednu duši, zde o nebezpečí mnohých. Odpadlík s pláčem a nářkem poznává, že zhřešil; bludař však je ve svém nitru nadutý, nachází zálibu ve zločinech, od matky odděluje syny, od pastýře plaší ovce, při božské oběti tropí zmatek. Zatím co padlý jednou zhřešil, onen hřeší každodenně. Konečně padlý, když pak dosáhl mučednictví, může dojiti zaslíbení království; onen však, který byl zabit mimo Církev, k odměně Církve dojiti nemůže.

týdnu těhotenství a požadavek, aby se dětem, které se během pokusu o potrat narodí živé, dostalo základní péče – tyto návrhy zákonů nyní obstrukcemi blokuje paní Harrisová a další demokrati v Senátu, což znamená, že k tomu, aby byly přijaty, musí získat kvalifikovanou většinu šedesáti hlasů.

Za třetí, prezident Trump nejenže uvedl zpět dřívější exekutivní kroky na ochranu života, ale také je zlepšil. Je prvním prezidentem od rozhodnutí v kauze *Roeová vs. Wade*, který do Nejvyššího soudu jmenoval pouze soudce, kteří prosazují protipotratové zákony. Jasně vylo-

Foto: Andrew Itaga / Unsplash

žil federální zákony na ochranu výhrady svědomí vůči potratu, jež Obamova administrativa svým chybným výkladem přivedla na pokraj nepoužitelnosti, a na Úřadu pro občanská práva ministerstva zdravotnictví zřídil nové oddělení, které má tyto zákony uvádět do praxe. Rozšiřuje politiku prezidentů Reagana a Bushe zvanou jako *Mexico City Policy*, která nedovoluje financovat z veřejných zdrojů činnost skupin, jež v rozvojových zemích provádějí a propagují potraty z jiných než zdravotních důvodů, a nyní tato politika zahrnuje ještě širší okruh globálních zdravotních programů, což je vylepšení, o které George W. Bushe žádaly protipotratové skupiny marně.

Za čtvrté – a to je tragické –, demokratičtí kandidáti jdou ve stopách propagátorů potratů směrem k zarážejícímu extremismu. Tento posun se dramaticky projevil roku 2013, když se organizace *Planned Parenthood* rozhodla upustit od výrazu „možnost volby“ a místo toho usilovat o zajištění snadného „přístupu“ k potratu jako základní zdravotní péči. To by vyžadovalo financování potratů z veřejných zdrojů a konec toho, co tato skupina označuje jako „odmítací klauzule“, jež Američanům umožňují rozhodnout se, že se na potratech nebudou podílet.

Senátorka Harrisová patří k těm, kdo prosazují právní úpravu (S. 758) s požadavkem, aby ve všech federálních zdravotních programech byly potraty na vlastní žádost po celou dobu trvání těhotenství hrazeny z veřejných zdrojů a aby je poskytovala federální zdravotnická za-

řízení a „zařízení, s nimiž má [federální vláda] smlouvu o poskytování zdravotní péče“. To, jak se zdá, katapultuje katolické nemocnice pryč ze zdravotních programů *Medicaid* a *Medicare*. Také to útočí na zákony v polovině států, jež omezují hrazení potratů v rámci soukromého zdravotního pojištění, což jsou zákony, které výslovně povolil prezident Obama, když podepsal zákon o dostupné péči (*Affordable Care Act*).

Pan Biden říká, že podporuje právní úpravu, jejímž cílem je „kódifikovat rozhodnutí v kauze Roeová vs. Wade“, což v Senátu prosazuje paní Harrisová (S. 1645). Návrh zákona z dílny senátorky Harrisové sahá ještě dál než toto rozhodnutí a podrobuje postupné státní zákony soudním žalobám podaným generálním prokurátorem Spojených států. Zároveň volební kampaň pana Bidena předkládá sliby, že jeho ministerstvo spravedlnosti udělá „vše, co bude v jeho moci“, aby zrušilo zákony jednotlivých států o uvědomění rodičů, čekacích lhůtách, předpisech pro kliniky a požadavcích, aby ženám, jež usilují o potrat, bylo nabídnuto ultrazvukové vyšetření. Na státní zákony, které mohou způsobit oddálení potratů nebo omezit snadný přístup k nim, se bude útočit. Zákon o obnovení náboženské svobody – kdysi silně podporovaný demokraty a podepsaný Billeem Clintonem – spolu se zákony o svobodě svědomí budou, pokud se s tímto programem dostanou do střetu, potlačovány. Zrušeny budou i zákony, které chrání bezpečí ženy v potratových klinikách, pokud jejich zastánci nebudou moci „jasnými

a přesvědčivými důkazy“ (jak to formuluje návrh zákona senátorky Harrisové) prokázat, že danému cíli nemůže posloužit nějaká méně restriktivní alternativa. Potraty získají větší práva než ženy.

Pan Biden také slibuje, že během prvních sta dnů v prezidentském úřadě podepíše tak zvaný „zákon o rovnosti“ (H.R. 5, S. 788), který již schválila demokrata ovládaná Sněmovna reprezentantů. Je sice obecně popisován jako nástroj pro práva LGBT, ale také stanoví, že „pohlaví“ zahrnuje „těhotenství, porod či s ním související zdravotní stav“, a požaduje, aby se „ničemu z to nedostávalo méně příznivého zacházení než jiným fyzickým stavům“. Dříve přijaté federální zákony proti diskriminaci těhotenství nepožadují, aby instituce poskytovaly potraty nebo porušovaly vlastní náboženské zásady; taková tolerance tu chybí a je jasné, že tento zákon, podobně jako S. 1645, nebere Zákon o obnovení náboženské svobody v úvahu.

V této eseji nehodnotím celkovou pověst ani vhodnost daných kandidátů. Je ale jasné, že Trumpova a Penceova vláda bude usilovat o snížení počtu potratů a bude dál postupovat proti rozhodnutí v kauze Roeová vs. Wade, zatímco pan Biden a paní Harrisová budou s vervou podporovat zabíjení nenarozených, požadovat, aby orgány státní správy přistupovaly k potratům jako k jednoznačnému dobru, a existenčně ohrožovat katolické a další pečující organizace, jež si cení nevinného lidského života. Mezi katolíky, zavázanými hájit ty, kdo se sami ozvat nemohou, by to mělo mít určitou váhu.

Richard M. Doerflinger
America: The Jesuit Review
of Faith & Culture
Přeložila Alena Švecová

Richard M. Doerflinger
dlouholetý pracovník sekretariátu Americké
biskupské konference pro pro-life aktivitu

ZA KRITIKOU AMY CONEY BARRETTOVÉ JE „VIRUS“ ANTIKATOLICTVÍ

Kritika Amy Coney Barrettové je součástí „viru“ antikatolické „zaslepenosti předsudky“, prohlásil penzionovaný arcibiskup Charles Chaput. Upozornil, že veřejné útoky na víru osoby nominované do Nejvyššího soudu představují širší hrozbu pro svobodu vyznání.

Chaput, dlouho považovaný za předního intelektuála mezi americkými katolickými biskupy, odešel jako filadelfský arcibiskup do důchodu v lednu letošního roku. Od té doby se veřejných projevů většinou zdržoval. Ve své pondělní esejí se zabýval veřejnou kritikou soudkyně Barrettové, kterou prezident Donald Trump v sobotu nominoval do Nejvyššího soudu.

V časopise *First Things* napsal, že „ti, kdo si cení našeho práva na svobodu vyznání, zakotveného v prvním dodatku ústavy, by si měli uvědomit, že prověrování víry útočí na svobodu vyznání“.

Kritika Barrettové, katolické matky sedmi dětí, se soustředí na její víru a rodinný život.

Několik mediálních výstupů se zaměřilo na členství Barrettové ve společenství *People of Praise* (Lidé chvály), charismatické ekumenické komunitě, založené roku 1971 v South Bendu ve státě Indiana.

Tento směr kritiky, uvedl Chaput, je „předzvěstí budoucích útoků na samotnou církev a na každého katolíka, který schvaluje její trvalé morální svědectví“.

V celostátním měřítku Barrettová už dříve upoutala pozornost roku 2017 během svého schvalovacího slyšení v Senátu, poté co ji prezident jmenoval do Odvolacího soudu USA. Tehdy demokratická senátorka za Kalifornii Dianne Feinsteinová prohlásila, že u Barrettové „silně přetrvává dogma“ a že „to je důvod k znepokojení“.

Arcibiskup toto „znepokojení“ Feinsteinové označil za „ignorantskou hrubost“ a dodal, že „v této své zaslepenosti předsudky je sotva sama“.

Arcibiskup Charles J. Chaput. Foto: US Papal Visit / flickr

„Pohrdání náboženským přesvědčením, zejména katolického rázu, je šířící se virus,“ napsal Chaput.

Zdá se, že nakazil řadu demokratických senátorů, včetně Kamaly Harrisové, kalifornské kolegyně Feinsteinové a kandidátky na post viceprezidentky, která vidí číhající hrozbu v nebezpečném celostátním spiknutí, jinak známém jako Kolumbovi rytíři.

Jak ale napsal Chaput, vyjádření Feinsteinové „nám pomáhají jasně uvidět, jak teď někteří z našich politiků vnímají katolíky, kteří jsou víc než ‚nominálními‘ příslušníky své víry“.

Každý, kdo je pokřtěný jako katolík, je technicky vzato katolíkem bez ohledu na své jednání,“ zmínil Chaput, a „v očích Demokratické strany to není problém“.

„Pokud vás vyfotografují s růžencem při modlitbě, tím lépe,“ pokračoval s tím, že neskrývaná kulturní náboženská příslušnost byla mnohými vnímána jako přijatelná, pokud neznamenala věrnost určitému učení.

„Pokud však jste katolíkem, který

se snaží podřizovat svůj život katolickým přesvědčením ohledně manželství a rodiny, náboženské svobody, sexuality a potratů – to je pak něco jiného,“ uvedl s poukazem na to, že člen Sněmovny reprezentantů z Demokratické strany za stát Illinois Dan Lipinski, katolík dbalý učení církve, přišel v letošních primárkách o křeslo především pro své protipotratové názory.

„Katolíci v naší zemi si víc než sto let razili cestu do amerického hlavního proudu. Cena za to je vysoká,“ napsal Chaput.

Chaput napsal, že nynější „nepřátelství vůči těm, kdo podporují katolické učení“ by ve Spojených státech mělo znepokojovat nejen katolíky, nýbrž „každého, kdo si cení prvního dodatku ústavy“.

„Pokud jsou dnes útoky na víru přijatelnou normou pro zpochybňování kandidátů na soudce, pak zítra budou namířeny na nás ostatní, kteří se držíme učení své víry,“ předpověděl.

redakční článek Catholic News Agency
Přeložila Alena Švecová

CO SI POČÍT S LAUDATO SI?

Papež František vyhlásil letošní rok rokem encykliky *Laudato si*, kterou vydal před pěti lety, protože ne mnozí se jí zabývali. Proto jsem vzal letos toto téma i na pouť ve Staré Boleslavi. Jedni chválili, že jsem se konečně dal na ekologii, jiní byli pohoršeni, že vytahuji světská témata. Mám za to, že ani jedni ani druzí encykliku dobře nečetli, ale soudí podle novinářů, kteří *Laudato si* označili za ekologickou encykliku, zatímco papež o ní mluví jako o sociální. Sám ji považuji za velmi důležitou, protože nám nabízí zásadní orientaci v některých zmatcích dnešní doby, i když na začátku mě odrazovaly některé pro mě neznámé a nesrozumitelné pojmy. Chrání přírodu, ale především člověka, zvláště chudého, rodinu i solidaritu. Odmítá upřednostňování ohrožených zvířat před ochranou nenarozených dětí. Ukazuje, že ochrana přírody bez vztahu k Bohu a člověku je nesmysl, že je nutný návrat k Bohu a skutečné obrácení k životu podle evangelia, jestli nechceme skončit katastrofou způsobenou totálním sobectvím.

Lidská existence se zakládá na vztahu k Bohu, k bližnímu a k Zemi. Ten vztah se pokazil už prvotním hříchem, kdy se člověk stavěl na místo Boha a odmítl své omezení. Ze Země má člověk právo brát jen to, co potřebuje k životu, nesmí ji vyždímat. Má povinnost ji chránit pro budoucí generace. Země patří Hospodinu. Člověku je jen propůjčená jako správci. Životní prostředí je jménem celého lidstva a odpovědností všech.

Ekologickou krizi působí člověk, který chce získat všechno, co je možné, ale přehlíží, že představa nekonečného růstu vychází ze lži, že neexistuje neomezené množství energie a zdrojů. Spoléháme na ekonomii a techniku, ale ty nevyřeší problémy životního prostředí, ani problémy vztahů. Stejně tak problémy hladu a bídy se nevyřeší jen růstem trhu. Společnost řízená trhem má totiž jediný cíl: maximalizaci zisku. Technice je zase vlastní specializace, která ztrácí smysl pro celek, vzájemné vztahy a širší smysl.

Foto: © Roman Albrecht / Člověk a Víra

Papež nabízí ekologickou kulturu, která má jiné myšlení, životní styl a spiritualitu, které jsou schopné klást odpor nadvládě technologií. Technice dává meze a zapojuje ji do pokroku nekonzumního způsobu života, štěstí a soužití, pomoci druhým, ptá se po smyslu každé věci.

Vybízí k odvážné kulturní revoluci, která začíná obnovou člověka. Neuzdravíme vztah k přírodě, když neuzdravíme vztahy k lidem a k Bohu. Křesťanská revoluce se musí především zbavit přehnané sebestřednosti člověka, musí sesadit lidské já z místa Boha. Pokud je středem mé já, má prioritu můj zájem a ostatní je relativní.

Relativistická kultura je patologií, která vede k tomu, že člověk využívá druhého. Je to stejná logika, která vede k zneužívání dětí, opouštění starých lidí, nebo k řízení hospodářství neviditelnou rukou trhu. Pokud neexistují objektivní pravdy, ani stabilní principy kromě uspokojování vlastních potřeb, nemá hranice ani obchodování s lidmi, organizovaný zločin, obchod s drogami či kůží zvířat, kterým hrozí vyhynutí. Je to stejná logika, která ospravedlňuje získávání lidských orgánů od chudých či odhazování dětí, protože

neodpovídají přáním rodičů. Je to logika, která z nezřízené touhy konzumovat vyrábí stále víc odpadu. Žádné politické programy nepomohou, pokud se korumpuje kultura a neuznává se objektivní pravda či všeobecné principy.

Lidská ekologie zahrnuje i vztah člověka k mravnímu zákonu. Člověk má přirozenost, kterou musí respektovat a kterou nemůže libovolně manipulovat. Přijetí vlastního těla jako Božího daru je nezbytné k přijetí celého světa jako Božího daru. Naučit se přijímat vlastní tělo, pečovat o ně a respektovat jeho význam je podstatným předpokladem opravdové ekologie člověka. Úcta k vlastnímu tělu v jeho ženskosti či mužskosti je nezbytná k tomu, abychom byli schopni rozpoznat sami sebe. Proto nemůžeme smazávat pohlavní různost.

Tempo spotřeby, plýtvání a přírodních změn překročilo možnosti planety takovým způsobem, že nynější životní styl může vyústit jen do katastrofy. Lidstvo se musí změnit. Musí si uvědomit společný původ, vzájemnou sounáležitost a společně sdílenou budoucnost. Lidem se namlouvá, že jsou svobodní, dokud si uchovají domnělou svobodu konzumovat. Ovšem čím více se vy-

prazdňuje srdce, tím víc roste potřeba kupovat, vlastnit a konzumovat věci. Ale není vše ztraceno, dokud jsou lidé schopní pocítit znechucení a vydat se novými cestami ke svobodě.

Výchova ke spoluodpovědnosti za stav přírody dnes zahrnuje i kritický odstup od modernistických mýtů (jako je individualismus, neomezený pokrok, konkurence, konzumismus, trh bez jakýchkoliv pravidel) a také snahu obnovovat ekologickou rovnováhu na různých úrovních: ve vztahu k sobě, na úrovni solidarity s druhými a se všemi živými bytostmi a na duchovní úrovni ve vztahu k Bohu.

Zákony samy nedokáží omezit špatné jednání. Jenom na základě pěstování solidních ctností je možné darovat sebe a nasadit se pro dobro včetně životního prostředí. Jestli třídím odpad, nevyhazuji zbytky jídla, užívám veřejnou dopravu, zhasínám světlo či sázím stromy, jde o skutky lásky, které vyjadřují naši osobnost, nejde o cíl. To, čemu nás učí evangelium, má důsledky pro náš způsob uvažování, vnímání a prožívání. Důsledky našeho setkání s Ježíšem se projevují v našich vztazích k okolnímu světu. Sřežit Boží dílo patří k ctnostnému životu. Nejde o něco volitelného nebo druhotného. Obrácení ovšem taky vyžaduje, abychom uznali své hříchy a opomenutí, abychom jich litovali a vnitřně se změnili.

Obrácení přináší vděčnost a nezištnost, uznání, že svět je darem, který jsme přijali od Otcovy lásky, což vede

Foto: Ankhesenamun / Unsplash

k nezištné ochotě zříkat se a ke štědrým projevům i tehdy, když to nikdo nevidí. Takové obrácení vede věřícího k tvořivosti a nadšení, takže drama světa řeší odevzdáváním se Bohu jako oběť živá, svatá a Bohu milá.

Příliš dlouho jsme žili v mravním úpadku, posmívali se etice, dobrotě, víře, čestnosti. Nastala chvíle, abychom uznali, že tato veselá povrchnost nám nebyla k ničemu. Církev nabízí světu ideál civilizace lásky. Má-li být společnost lidštější, je třeba oživit lásku ve společenském životě, jak v politice, ekonomice tak i v kultuře. Sociální láska nás přivede k promyšlení širších strategií, které za-

staví úpadek životního prostředí, i toho morálního.

Myšlenky papeže Františka jsou hutné a náročné, ale nabízí cennou orientaci pro zdravý postoj křesťana k problémům doby. Jejich uvedení do života může zaujmout i mnohé nevěřící současníky, kteří se bojí o přírodu, a přivést je ke Kristu.

Mons. Jan Graubner
arcibiskup olomoucký
a metropolita moravský

Z nabídky nakladatelství a knihkupectví PAULÍNKY

NAKLADATELSTVÍ PAULÍNKY • Jungmannovo nám. 18, 110 00 Praha 1,
tel.: 224 818 757, on-line knihkupectví: www.paulinky.cz, objednavky@paulinky.cz

Grzegorz Ryś: Rozjímavý růženec

Lodžský arcibiskup nás provede modlitbou růžence rozjímavým způsobem. Jeho rozjímání nad jednotlivými desátkami růžence jsou velmi neotřelá.

Brož., 96 s., cena 129 Kč

Sophie de Mullenheim: Přízrak z Kolosea

Ve starověkém Římě se kvůli pronásledování museli křesťané skrývat v katakombách. Příběh tří kamarádů, kteří při potyčce se zloději narazí na „přízrak“, zaujme nejen chlapce, ale i dívky se smyslem pro dobrodružství.

Brož., 232 s., cena 259 Kč

STRACH O ŽIVOT NA TOMTO SVĚTĚ PROTIŘEČÍ EVANGELIU

Dostává se nám (ojedinělých) čtenářských reakcí, které nám vyčítají texty, jež se věnují tzv. pandemii COVID-19 a nabádají nás, abychom situaci brali vážně. Abychom poslouchali vládnoucí představitele, lidem vzkazovali, že mají zůstat doma v izolaci, dodržovat všechna nařízení a hlavně pozavírat kostely, protože tam je riziko (ostudy) z nákazy úplně největší. Nepatřím k zastáncům zlehčování vážné situace, kdy – pokud tomu tak je – skutečně dochází k ohrožení lidského života. Život člověka, a slyšíme to teď ze všech stran – je to nejvzácnější a na každém záleží. Anebo je ještě něco víc? P. Milan Glaser si všimnul a na *Radiovaticana.cz* publikoval zajímavou věc: „Tak jako je nyní zapomenut strach před konspirojícím islamistickým terorismem, zapomene se i na strach z virózy, která je jistě schopna za určitých okolností připravit i o život jako každá chřipka, neboť lidé se rodí jako smrtelní. Důležitější otázkou však je, co způsobuje politicko–mediální stimulace strachu v náboženské sféře. Proč je mondénní prorocství zkázy přitažlivější než Ježíšovo svědectví? Přitažlivější je tehdy, je-li tento svět po Ježíšově vkladu považován za již hotový, takže se světská moc – právě proto – nemůže mýlit, neřku-li lhát. Z toho, jak je dnes křesťanská víra nezřídka prezentována, lze nabýt dojmu, že mezi jeho stoupenci tento milenarismus skutečně převládá, což nemůže nepůsobit tristně zvláště při pohledu na kreativitu při plnění opatření a bezradnost v pastorační či evangelizaci, mají-li tato slova ještě svůj obsah. Strach o život na tomto světě, ať již svůj vlastní nebo i těch druhých, sugerovaný dnes vládcem tohoto světa protiřečí evangelium.“

A máme tu další bouři kolem Svatého Otce. Dotýká se problematiky homosexuálního soužití, práva a interpretace kate-

Foto: Tomáš Cigánek OFS / Člověk a Víra

chismu katolické Církve. Progresivisté už vláči vlajkami a mnuli si ruce namaštěné radostnou masťou od „papeže, který konečně pochopil potřeby moderního člověka“ a „zkostrnatělé struktury Vatikánu mění v dům ze skla“. Lidé z opačného pólu se zděsili a nad sklenkou whisky a s doutníkem si jen navzájem potvrzovali, že „my to věděli“, „ten František vede církev do zkázy“. Ale ano, přiznejme si, že papež František má blízko k otevřenosti, která je sice velmi sympatická, ale pro člověka jeho úlohy i velmi nebezpečná. A to proto, že je obklopen lidmi, kteří se nebojí pro své záměry a prospěch klášteru takové léčky, které nedokáže (včas) prohlédnout. Tak se stalo, že „dokumentární snímek rusko–amerického režiséra Jevgenije Afinejevského, představený ve středu 21. října na filmovém festivalu v Římě, který nese jednoslovný název „František“ a klade si za cíl představit současný pontifikát“, mnozí interpretovali jako změnu magisteria. Autor „při práci na dokumentu

získal režisér přístup k rozsáhlé vatikánské audiovizuální dokumentaci. Jak se však ukázalo, při nakládání s materiály se vzdal novinářské a autorské etice. Poselství o změně přístupu papeže Františka k homosexuálním párům není totiž záznamem nové papežovy výpovědi, nýbrž montáží, ke které byl využit velmi dlouhý rozhovor s mexickou novinářkou Valentinou Alazraki z května loňského roku.“ (...) „Podívejme se blíže na původní kontexty pospojovaných fragmentů čtyř vět. „Homosexuálové mají právo být v rodině. Jsou Božími dětmi a mají právo na rodinu. Nikdo nesmí být vylučován,“ zní ve filmu z papežových úst a vytváří se dvojnásobný dojem, že by mohlo jít o podporu tzv. homosexuálních manželství a adopci dětí těmito páry. Kontext, v němž papež tuto větu vyslovil, byl však naprosto opačný. Hovořil o přijetí dětí s homosexuálními sklony v jejich rodině.“

–zd–